

CLASICI  
ROMÂNI

I. L. CARAGIALE  
Nuvele și povestiri



EDITURA  
ANDREAS PRINT



*30. 01.1852 - 09.06.1912*

CLASICI  
ROMÂNI

I.L. CARAGIALE



Prefață: Prof. *Victor Drujinin*

# Nuvele , și povestiri

*Ediția a III-a*



EDITURA  
ANDREAS PRINT

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**  
**CARAGIALE, I. L.**

**Nuvele și povestiri / I.L. Caragiale - București: Andreas**  
**Print, 2013**

ISBN 978-973-8958-22-7

*DIFUZOR EXCLUSIV:*  
**AGENȚIA DE DIFUZARE IVO PRINT**  
*Calea Griviței 158, subsol, sector 1, cod 010745, București,*  
*Tel./Fax: 021.22.20.767;*

*E-mail: ivo\_print@yahoo.com*

*Site: www.editura-andreas.ro*

## **ILUSTRĂȚII: VASILE OLAC**

©  Editura ANDREAS, București, 2013

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii

---

**Redactare: Laura-Ivona DUMITRU**

**Copertă: Editura Andreas**

**Tehnoredactare: Gheorghe DUMITRU**

---

*Bun de tipar: 04.03.2013; Coli de tipar: 11*

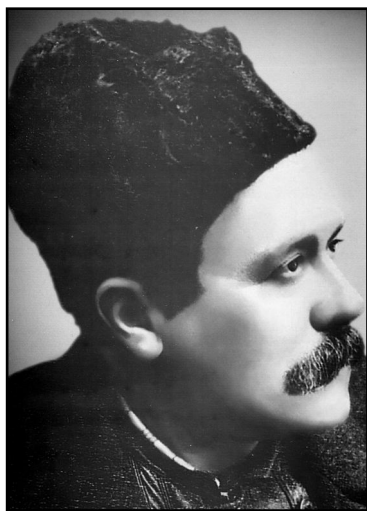
*Format (Z<sub>6</sub>): 16/54x84 cm.*

*ISBN 978-973-8958-22-7*

# Prefață

## 1. PREZENTARE GENERALĂ

**I.L. CARAGIALE** se naște la 30 ianuarie 1852 în satul Hăimanale, astăzi I.L. Caragiale, după numele scriitorului, din județul Prahova. Între 1860-1864 studiază la Școala Domnească nr. 1 din Ploiești, având ca învățător pe Bazil Drăgoșescu. Aici obține certificatul de absolvire a cursului primar. Urmează cursurile Gimnaziului „Sf. Petru și Pavel“, din Ploiești, în perioada 1864-1867, pentru ca între 1868-1870 să se înscrie la cursul de mimică și declamație al Conservatorului din București, ținut de Costache Caragiale, unchiul său, actor și autor dramatic. Ca urmare, va activa ca sufleur și copist la Teatrul Național din București. Debutează, între 1873 și 1875, în revista numită *Ghimpele*, iar apoi colaborează la revista *Timpul*, unde are colegi pe Eminescu și pe Slavici, iar



în cercul *Junimii* citește prima sa lucrare dramatică intitulată *O noapte furtunoasă*. La 18 ianuarie 1879, se reprezintă, pentru prima dată, aceeași piesă, iar în 1884, la 13 noiembrie, comedia *O scrisoare pierdută*. După un an, are loc premiera comediei numite *D-ale carnavalului* și apoi colaborează la revista *Voința națională*.

Între 1888-1889, este numit director al teatrelor, iar la 5

mai, demisionează și apare volumul *Teatru*, la Editura Socec, cu prefața lui Titu Maiorescu. Drama intitulată *Năpasta* apare în 1890, când are loc și premiera, și un an mai târziu volumele *Teatru* și drama *Năpasta* sunt respinse de la Premiul Academiei, fiind învinuite de imoralitate. Se dovedește modul în care societatea vremii a respins valoarea. Din păcate, este încă o problemă contemporană respingerea valorilor și cultivarea, promovarea nonvalorilor în societatea noastră. În 1892, în urma unui conflict cu unii jurnaliști, ține conferința *Gaște și găște literare*, la Ateneu, apoi urmează *Două vorbe curente, prostie și inteligentă*, o altă conferință ținută la un club muncitoresc. În același an, apar câteva dintre capodoperele sale, sub titlurile *O făclie de Paște, Păcat...*, *Om cu noroc (3 novele)*. Un an mai târziu, editează, alături de Anton Bacalbașa, prima serie din ziarul *Moftul român*. Activitatea publicistică merge înainte și, alături de Șt.O. Iosif, editează *Epoca literară*, iar în același an se desăvârșește volumul *Schițe ușoare*.

Anul 1897 este unul prolific, deoarece acum apar volumele *Schițe și Notițe și fragmente literare*. Volumul *Momente*, alcătuit în mare parte din schițele publicate sub titlul general *Notițe critice*, apare în *Universul*. Tot acum editează a doua serie din *Moftul român*, cu începere de la 1 aprilie. Deschide acțiune juridică, la 18 decembrie, după ce Const. Al. Ionescu (Caion) publicase, în *Revista literară*, două articole în care scriitorul este învinuit că ar fi plagiat *Năpasta* după un fictiv autor maghiar, Kemeny Istvan. În 1902, Barbu Delavrancea pledează pentru Caragiale în mod strălucit și Caion este condamnat, însă, nimic nou, repede achitat. După toate incidentele neplăcute care i-au marcat

existența și au încercat să-i știrbească din punerea în valoare a creației sale, scriitorul se decide să părăsească țara pe care o iubea atât de mult. Astfel, pleacă, împreună cu întreaga familie, la Berlin, unde va rămâne până la sfârșitul zilelor.

Activitatea sa scriitoricească și patriotică se va continua și, în 1905, schițează piesa *Titirică, Sotirescu et Co.*, iar după ce află de la prietenii din țară despre răscoalele țărănești din 1907, scrie un articol în ziarul vienez *Die Zeith*, intitulat *1907 – din primăvară până în toamnă*, unde denunță politica dezastruoasă a statului român față de țărănime. Un an mai târziu, apare ediția din *Opere complete* în trei volume, la Editura Minerva. În 1910, apare volumul *Schițe nouă*, unde adună schițe și povestiri publicate în ultimii ani de activitate. Anul 1912 este cel în care împlinește vârsta de 60 de ani, este invitat de Emil Gârleanu, în calitate de președinte al Societății Scriitorilor Români, să fie sărbătorit, însă refuză, iar pe 9 iunie moare subit, fără explicații și o logică a faptelor. Opera sa, susținută de Titu Maiorescu, om politic și creatorul criticii literare românești, a rămas una de reper pentru cultura națională, fiind așezată în perioada considerată a *Marilor Clasici ai literaturii române*. Activitatea literară este cea care l-a plasat în conștiința națională. Ea cuprinde scrieri în mai multe spații ale literaturii.

În cadrul genului dramatic, cu care se poate începe, dată fiind notorietatea sa în acest domeniu literar, se pot menționa satirizarea parvenitismului și a parveniților, contrastul comic între esență și aparență atunci când se face vorbire despre ascensiunea socială a personajelor, nu departe de realitatea socială a vremii sale, dar și a contemporaneității. Comedii precum *O noapte furtunoasă*, *Conul Leonida față cu reacți-*

*unea, O scrisoare pierdută, D-ale carnavalului* au rămas în conștiința poporului nostru ca fiind monumente de complexitate a artei comice, care este dată de viziunea clasică din punct de vedere moral, dar și caracterologic, de dialogul strălucit utilizat și, nu în ultimul rând, de oralitatea stilului.

Drama este și ea cultivată de Caragiale, care realizează prima dramă țărănească a literaturii naționale, unde transpar problematica morală, rigoarea clasică a limbajului dramatic, dar și elementele naturaliste. Caragiale construiește subiectul, având ca suport răzbunarea drept pedeapsă și utilizează, în mod surprinzător pentru vremea sa, analiza psihologică.

În cadrul genului epic, este mult mai prolific. Se desfășoară în spațiul schiței, al nuvelei, dar și al povestirilor.

Nuvelele sale descriu amănunțit viața interioară a omului, dar și procesele sufletești ale alienării, ce conduce la cazuri de degradare a conștiinței.

Titluri cunoscute, precum *O făclie de Paște, Păcat, La hanul lui Mânjoală, În vreme de război, Două loturi*, au făcut obiectul mai multor studii critice, însă ceea ce se poate menționa cu certitudine este faptul că ele se cuprind într-o viziune realist-naturalistă, unde pătrund adânc sondajul psihologic și stilul analitic în studierea faptelor umane. Lumea burgheză a vremii sale, în diversele înfățișări ale vieții sociale, care surprinde pictural mediul și omul pe care îl reprezintă, se dezvăluie cu tărie în spațiul schițelor lui Caragiale. Cunoscutele schițe *Vizită, D-l Goe, Amici, Inspecțiune, Triumful talentului, Un pedagog de școală nouă, Bacalaureat*, dar și multe altele, se înfățișează lectorului ca proze obiective, de observație și comportament, unde forța dialogului se îmbină cu siguranța și concizia compozițională.



Povestirile sunt cele care se detașează de celelalte scrieri prin strecurarea unui sâmbure de mister al întâmplărilor umane, zugrăvirea mediului balcanic. Scrieri precum *Calul dracului*, *Abu-Hassan*, *Kir Ianulea* și altele se remarcă prin dinamismul evocării, interferența între real și fantastic și rafinamentul descriptiv.

În timp ce Eminescu desăvârșea poezia națională, Caragiale ridică teatrul și proza la un nivel superior de valoare literară. Caragiale este un creator de tipuri umane, de scene de viață prin care opera sa devine o reală comedie umană, apropiată de creația scriitorilor europeni de prestigiu. Devine astfel unul care se poate considera un istoric al parvenitismului autohton. Responsabil în tot ceea ce întreprinde, scriitorul se poate remarca, de asemenea, și prin conștiința cuvântului scris.

M. Dragomirescu spunea: „*Arta lui dramatică și nuvelistică poate servi de model pentru toate timpurile și cine-și dă seama de bogăția de forme, cele mai multe dintre ele desăvârșite, ale povestirilor sale... nu poate șovăi un moment să vadă într-însul pe unul dintre cei mai mari artiști literari ai tuturor vremurilor*“.

(Fragment reprodus din lucrarea:  
*Istoria Literaturii Naționale pentru învățământul preuniversitar*, autor:  
Prof. VICTOR DRUJININ, Editura  
Andreas)

## 2. DESPRE NUVELELE ȘI POVESTIRILE LUI CARAGIALE

Plasată în colecția *Clasici Români*, cartea de față se alătură celorlalte, prin care se valorifică potențialul creativ al poporului român prin reprezentanți de seamă.

Prin cuvântul *clasic*, se poate înțelege clasicismul ca și curent literar, dar și o valoare perenă, ce străbate timpul și care, prin repetiție constantă se păstrează în conștiința unei comunități. Desfășurarea existenței în cercul strâmt între viață și moarte păstrează conștiința trează unui popor, a unei națiuni în concertul culturii universale.

Colecția *Clasici Români* nu face altceva decât să reînvie câteva dintre cele mai importante creații artistice ale celor ce au plasat valorile naționale în context universal și să refacă astfel geneza și moartea, pentru a se păstra vie viața spirituală. Volumul *Nuvele și povestiri* semnat de I.L. Caragiale, prin structura lui, cuprinde nuvelele și povestirile cunoscute ale scriitorului, după cum urmează: *O făclie de Paște*, *În vreme de război*, *La hanul lui Mânjoală*, *Două loturi*, dar și texte precum *Kir Ianulea*, *Cănuță*, *om sucit*, și altele ce trezesc la viață o lume dispărută, dar ale cărei mentalități și atitudini au rămas eterne ca întreaga operă a lui Caragiale, mereu actuală, mereu tânără.

Așadar, cartea de față, publicată la *Editura Andreas*, reunește șapte texte epice valoroase ale literaturii naționale. De asemenea, cartea cuprinde repere bibliografice, unde sunt evidențiate câteva dintre cele mai importante momente ale vieții și creației lui I.L. Caragiale.

Grafica este în acord cu întreg conținutul cărții, descoperindu-se, cu fiecare pagină, migala și talentul de artizan, care străbat timpul și reușesc să-l învingă.

Scriitorul provine dintr-o familie de oameni de teatru. Unchii săi, Costache și Iorgu Caragiale, au fost

CLASICI  
ROMĂNI

# Două loturi



---

## CUPRINS

*PREFAȚĂ / 5*

*O FĂCLIE DE PAȘTE / 19*

*PASTRAMĂ TRUFANDA / 41*

*KIR IANULEA / 51*

*DOUĂ LOTURI / 93*

*ÎN VREME DE RĂZBOI / 117*

*CĂNUȚĂ OM SUCIT / 145*

*LA HANUL LUI MÂNJOALĂ / 159*

*REPERE BIOBIBLIOGRAFICE / 172*